

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR:

Art. 40 Cod. silvic, de d. Ștefan Scriban.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație și justiție, s. II: *Ad-ția financiară de Prahova cu Ergas & Samaeli, recurs fiscal.*Inalta Curte de casație și justiție secția I și trib. județului Roman: *Moștenitorii def. A. Vexler cu Ministerul de finanțe și alții, cu o Observație de d. D. Alecsandresco.*

Documente vechi privitoare la Moldova.

Bibliografie.

Articolul 40 Cod. Silvic

Se obișnuiește ca, în cas de insolvabilitate a unui condamnat pentru un delict silvic, or-cât de minimă să fie amenda, aceasta să se transforme în cel puțin cinci zile de închisoare; cum, însă, Codul silvic prevede amenzi chiar de un leu, o atare amendă se poate transforma în *trei luni* de închisoare, soluțiune ce mi se pare de o extremă nedreptate, deși părerea unanimă e că nu se poate da altă interpretare menționatului art. 40.

În puținele rânduri ce urmează, vom încerca să vedem dacă nu e posibilă o altă interpretare care, fără a călca textul legii, să înlăture, totuși, soluțiunea prea severă la care sa oprit jurisprudența.

Și, mai întâi, iată cum se exprimă art. 40 din Codul silvic: «În cas de insolvabilitate, tribunalul corecțional va înlocui amenda prin închisoare de la 5 zile până la 3 luni».

Acest text e luat din art. 213 al Codului Forestier frances, al cărui cuprins e următorul: Néanmoins, les condamnés qui justifieraient de leur insolvabilité, suivant le mode prescrit par l'art. 420 du Code d'instruction criminelle, seront mis en liberté après avoir subi quinze jours de détention, lorsque l'amende et les autres condamnations pécuniaires n'excéderont pas quinze francs.—La détention ne cessera qu'au bout d'un

mois, lorsque ces condamnations s'élèveront ensemble de quinze à cinquante francs.—Elle ne durera que deux mois, quelle que soit la quotité desdites condamnations.—En cas de récidive, la durée de la détention sera double de ce qu'elle eût été sans cette circonstance».

După cum vedem, textul nostru nu face nici-o distincțiune în privința quantumului amendei, așa că s'ar putea susține că chiar o amendă de un leu se transformă în închisoare de la 5 zile până la 3 luni. Observ, însă, că, în regulă generală, toate delictele silvice se pedepsesc cu amendă; singura excepțiune este pentru cazul de recidivă, când pedeapsa e închisoarea de la 3 zile până la 3 luni, ce se dă peste amenzile prevăzute pentru delictul comis (art. 29). Așa fiind, cum se face că legiuitorul care a pedepsit atât de blând niște adevărate furturi, ce, altminterlea, ar fi intrat în prevederile art. 309, al. 2 C. pen., să devie, de odată, extrem de sever când condamnatul e insolvabil, și să lase chiar la aprecierea instanțelor judecătorești fixarea duratei închisorii?

Ast-fel cum se interpretează, dispozițiunea art. 40 din C. silvic e absolut nedreaptă, căci bogatul va scăpa cu o mică amendă, pe când săracul va fi expus ca, pentru același fapt, să sufere o închisoare până la trei luni. În această privință, textul frances e ceva mai rațional, căci el distinge între quantumul amenzilor și nu lasă la faculitatea judecătorilor fixarea zilelor de închisoare.

În materie de transformare a amenzilor în închisoare, însă, e de principiu că se are în vedere quantumul amenzii. Art. 40 C. silvic totuși, tace asupra acestui punct și, atunci, ne întrebăm: or-ce amendă, fie ea cât de mică, se transformă în închisoare? La această întrebare, d-l Ministru al Justiției a răspuns cu ordinul N. 12333/98, că, or-cât de minimă ar fi amenda, închisoarea dată de un judecător de ocol nu poate fi mai mică de 5 zile (!).

(1) V. Botez, Codicele Jud. de Pace, p. 322.

Socotesc că art. 40 C. silvic cuprinde o lacună, căci el nu spune câți lei fac o Ți de închisoare, așa că va fi nevoie să recurgem la Codul penal, pentru a putea da o soluțiune justă chestiunii ce discutăm, fiind-că art. 46 C. silvic spune categoric că: «In casurile neprevădute prin legea de față, se vor aplica dispozițiunile dreptului comun». Or, după art. 28 C. pen., zece lei amendă echivalează cu o Ți de închisoare, de unde deduc că amendele din C. silvic se vor transforma în închisoare conform acestui articol.

In această părere, prin urmare, scopul art. 40 C. silvic e numai de a scobori la trei luni închisoarea de un an ce o prevede art. 28 C. p. în cas de insolvabilitate.

In orî-ce cas, art. 40 C. silvic trebuie modificat, pentru a i se da o redacțiune mai precisă, căci cu interpretarea ce i se dă astă-zî, un judecător ce nu poate pronunța de cît o amendă de doi lei în un cas dat și în mod direct, poate, în mod indirect, pe cale de transformare a amendei în închisoare, să dea un arest pînă la trei luni.

Ca o consecință acelor spuse mai sus, conchid că amenzile mai mici de zece lei nu se pot transforma în închisoare, de și în *M. Of. No. 26/902*, p. 3422, există mandatul de arestare N° 8209, emis de Parchetul din Vâlcea, care transformă o amendă de cinci lei în *jumătate* zi de închisoare.

Resumându-mă, conchid că scopul art. 40 C. silvic a fost de a modifica art. 28 C. p. numai în acest sens că a redus maximul închisorii pentru insolvabilitate de la un an, la trei luni.

Mi se va obiecta, poate, că, în ce privește pe judecătorii de ocol, ordinul ministerial sus amintit ar fi obligator ca fiind dat conform art. 122 L. J. P. Observ, însă, că acest articol dă în puterea Ministrului de justiție de a complecta or-ce lipsă și a rezolvi orî-ce dificultăți s'ar ivi în cursul aplicațiunii legii jud. de pace. Interpretările Ministrului de justiție sunt obligatorii numai în un atare cas, asemănându-se cu interpretarea legislativă. Aici, însă, interpretarea se referă nu la L. J. P., ci la Codul silvic, așa că dispozițiunea excepțională și de strictă interpretare din art. 122 L. J. P., nu se poate aplica în cazul de față. Acel ordin, dar, nu mai are această putere, ci urmează a fi privit ca un consiliu, ca o normă de interpretare, fără caracter obliga or.

E această soluțiunea cea justă? Ași dori să fie așa. In orî-ce cas, dispozițiunile nedrepte ale unei legi trebuiesc interpretate și, dacă fără a călca acele dispozițiuni, e posibilă o interpretare mai conformă cu principiile și cu echitatea, judecătorii sunt datorî s'o facă, în așteptarea legiuitorului care să modifice, el însuș, legea.

Ștefan Scriban

Judecătorul Ocolului II Ploești

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 21 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

A-ția financiară de Prahova cu Ergas & Samuel, recurs fiscal

Contribuții directe.— Patentă.— Bancheri.— Cum se calculează taxa de 5% ca patentă ce bancherii pot plăti asupra beneficiului net.— Criteriul dupe care se face această impunere.— Care este beneficiul net.— (Art. 1, 2 și 3 din legea de la 13 Decembrie 1899 asupra patentei bancherilor).

Criteriul dupe care bancherii au a fi impuși la taxa de 5% ca patentă din venitul net al operațiunilor lor, este beneficiul ce se distribuie, sub orî ce formă, asociațiilor, fondului de rezervă, direcțiunii sau consiliului de administrație, venit net din care nu are să se scadă de cît cea-ce trece la fondul de amortizare.

Ast-fel, nu poate fi scăzută din beneficiu diferența de curs la efectele publice ce bancherul are în casă în momentul încheerii bilanțului, diferență ce constituie o pierdere reală numai în cas când au fost cumpărate de bancher cu un preț mai mare de cît cursul Țilei în ziua încheerii bilanțului și când ei le vînd pe un preț mai mic, iar nu când există o diferență între cursul Țilei și valoarea lor nominală.

Decisiunea 561/902. — Casată decisiunea Comisiunei de apel din județul Prahova cu No. 141/902, în urma recursului făcut de Administrația financiară de Prahova, în proces fiscal cu Ergas & Samuel.

S'a ascultat d-l Christu Grecescu din partea fiscului în dezvoltarea motivului de casare și d-l avocat Max Gaster din partea intimaților Ergas & Samuel în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Comisiunea de apel reducând din beneficiul net al casei de bancă Samuel și Ergas, beneficii în sumă de 74579 lei 82 bani, suma de 68495 lei și bani 20, diferența de la efectele ce aveau în casă la încheierea bilanțului, diferență dintre cursul zilei la încheierea bilanțului și valoarea lor nominală, comisiunea de apel a făcut o reducere nelegală și a comis o eroare grosieră de fapt».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care se constată că A. Ergas și Samuel, bancheri din Ploești făcând în termenul prescris de art. 2 din legea de la 23 Decembrie 1899 asupra patentei bancherilor, cerere pentru a fi înscriși cu taxa de 5% asupra beneficiului net al operațiunilor în locul patentei de la art. 1 al acelei legi, au fost impuși, prin procesul verbal încheiat de Administrația financiară de Prahova în ziua de 26 Aprilie 1901, la o patentă anuală de 3729 lei calculată 5% la beneficiul net de lei 74529 și 82 bani, cît a rezultat după bilanțul prezentat de dînșii;

Că această impunere fiind ratificată de comisia comunală din Ianuarie 1902, firma Ergas & Samuel a făcut apel, și Comisiunea de apel prin decizia supusă recursului, în majoritate, a admis reducerea cerută de

apelanți, impunându-i la o patentă anuală de 304 lei bani 20, socotită cu 5% asupra unui beneficiu net numai de 6084 lei și bani 02, de oare-ce a redus din beneficiul totat o sumă de 68495 lei și 20 bani, diferența ce ar exista în minus din cauza efectelor publice ce bancherii au în casa lor, diferență rezultând din cursul zilei, pe ziua când au încheiat bilanțul, și valoarea nominală a acelor efecte;

Având în vedere art. 2 și 3 din legea de la 23 Decembrie 1899 asupra patentei bancherilor;

Considerând că după aceste texte de lege, patentarii prevăzuți în art. 1 din lege, pot în fie care an cere înlocuirea taxei așa cum se stabilește de acel articol, printr-o taxă de 5% din venitul net al operațiunilor lor, și prin beneficiul net se înțelege venitul care se distribuie, sub o formă sau alta, acționarilor fondului de rezervă, direcțiunei sau consiliului de administrație, exclusându-se numai ceea-ce trece la fondul de amortisare;

Că dar criteriul dupe care bancherii au a fi impuși la taxa de 5% din venitul net al operațiunilor lor, este beneficiul ce se distribuie sub orî ce formă asociațiilor, acționarilor, fondului de rezervă, direcțiunei sau consiliului de administrație, venit net din care nu are să se scadă de cât ceea-ce se trece la fondul de amortisare;

Considerând că, în speță, din decisiunea supusă recursului, rezultă că beneficiul ce s'a împărțit între asociații Ergas & Samuel a fost suma de lei 74579 lei și 82 bani, beneficii la care trebuie calculată taxa de 5%, iar nu cum a admis comisia de apel ca această taxă de 5% să fie calculată la un beneficiu numai de 6084 lei și 62 bani, fiind că a scăzut din beneficiul net de 74579 lei și 82 bani, diferența de curs la efectele publice ce acești bancheri aveau în casă, diferență ce constituie o pierdere reală numai în cas când au fost cumpărate de ei cu un preț mai mare de cât cursul zilei în ziua încheerii bilanțului, și când ei le vînd pe un preț mai mic, iar nu când există o diferență între cursul zilei și valoarea lor nominală, și aceasta nu se poate când, în orî-care cas, asociații au privit că este câștig și are să fie împărțit;

Că dar, comisiunea de apel scăzând această pretinsă pierdere din beneficiul net, a comis un exces de putere și a nesocotit principiul pus de art. III din legea de la 23 Decembrie 1899 asupra patentei bancherilor pentru stabilirea venitului net;

Că așa fiind recursul are a fi admis.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 24 Iunie 1902

Președenția D-lui GR LAHOVARI. Președinte

Moștenitori def. A. Vexler cu Ministerul de finanțe și alții

Daruri manuale. — Admisibilitatea lor prin simplul fapt al tradiției.

Daruri manuale. — Nu sunt supuse taxei de înregistrare prevădută de legea timbrului. — (Art. 30, 44 § 2; 45, § 3; 46, 49 L. timbrului).

1. Darurile manuale sunt valabile prin simplul fapt al tradiției, fără ca să fie necesitate de un act scris.

2. Legile fiscale fiind de strictă interpretare și neputînd fi întinse prin analogie la cazuri neprevădute; de aici rezultă că darurile manuale, care sunt perfecte fără existența unui act scris, nu pot fi supuse la taxa de înregistrare,

dispoziție pe care legea timbrului o prevede anume pentru vîndările verbale de bunuri mobiliare, întru-cît regula generală este că taxele de timbru și înregistrare nu se percep de cât pentru actele scrise; ele percependu-se prin excepție numai pentru contractele verbale de închiriere sau arendare, precum și pentru contractele sau învoelele făcute verbal, în baza unei adjudecări sau comande, relative la construcțiuni, reparațiuni, întrețineri, etc.

Decisiunea 266/902. — Casată sentința trib. Iași s. II cu No. 94/902, după recursul făcut de Maria B. Schönfeld în proces cu Ministerul de Finanțe și alții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Ciru Oeconomu;

Pe d-l avocat Tache Ionescu, în dezvoltarea primului motiv de casare,

Pe d-l avocat Victor Antonescu, în dezvoltarea motivului al II de casare;

Pe d-l avocat C. D. Anghel din partea Ministerului de finanțe în combateri; și

Pe d-l Procuror general G. E. Schina în concluziuni fiind minori în cauză.

Curtea declarând conexate recursurile și

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare în următoarea cuprindere:

«Exces de putere, violare și greșită interpretare a art. 46 al. I, combinat cu art. 45 al. 3 și 5, art. 52 și 57 din legea timbrului și înregistrării, de oare-ce tribunalul declară că sunt supuse la taxa de înregistrare donațiunile manuale, cu toate că legea dispensează asemenea daruri de orî-ce forme și taxe».

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs rezultă că trib. a condamnat pe recurenții de azi ca contravenienți la legea timbrului, pe motiv că dîșii n'au achitat către stat taxele de înregistrare pentru darurile manuale, în efecte, ce li s'au făcut de către Avram Vexler;

Considerând că darurile manuale sunt valabile prin simplul fapt al tradiției, fără să fie necesitate de un act de donațiune scris;

Considerând că nici o taxă fiscală neputîndu-se percepe de cât în virtutea unei legi, rezultă că legile fiscale sunt de strictă interpretare și că, dar, nu se pot aplica de cât la cazurile anume prevăzute de acele legi;

Considerând că din dispozițiunile art. 49 și urm. din legea timbrului, privitoare la modul de percepere a taxelor de timbru și înregistrare, rezultă că, în regulă generală, aceste taxe nu sunt datorite de cât atunci când convențiunea sau faptul care ar avea de efect transmiterea unui drept se constată printr'un act scris; că această regulă se confirmă prin aceea chiar că art. 30 din citata lege supune la taxa timbrului proporțional contractele de închiriere și arendare făcute chiar verbal, și art. 44 al. II supune la taxa de înregistrare contractele sau învoelele făcute verbal în baza unei

adjucecațiunii său comande; că mențiunea expresă în aceste casuri dovedește că ele sunt o excepțiune și că, dar, regula generală este că taxele de timbru și înregistrare nu se percep de cât la actele scrise;

Considerând, că prin cuvintele «și ori-ce alte liberalități între vii», din art. 46 al legii timbrului, nu se poate deduce că legiuitorul a înțeles a cuprinde și darurile manuale, care sunt valabile fără nici un act scris, și să deroage ast-fel. în privința acestor daruri, de la regula stabilită de citatul art. 47, care presupune existența unui act scris, pentru că obligațiunea de a plăti taxa de înregistrare să ia naștere;

Considerând, în afară de aceasta, că legiuitorul în art. 45 al. III nu supune la taxa de înregistrare și vânzările de bună voe a bunurilor mobiliare de cât când se va dresa un contract legalizat de tribunal său de altă autoritate; că, deci, aceste vânzări sunt scutite de această taxă când sunt mobiliare; că, pentru a admite această scutire, legiuitorul a avut în vedere și a voit a înlătura mijloacele vexatorii la care ar da naștere constatarea și taxarea unor asemenea vânzări;

Considerând că acelaș motiv pentru care s'a scutit vânzările verbale de bunuri mobiliare există și pentru darurile manuale, și deci, este inadmisibil în lipsă de un text expres, să se pretindă că legiuitorul a voit a supune la taxa de înregistrare darurile verbale de bunuri mobiliare, pe când a scutit de asemenea taxa vânzările verbale de bunuri mobiliare;

Considerând că, ast-fel fiind, mijlocul de casare se găsește înțemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ROMAN

Audiența de la 14 Octombrie 1902

Președenția D-lui A. I. FRANC, Președinte

Moștenitorii defunctului A. Vexler cu Ministerul de Finanțe

Sentiința No. 377

Daruri manuale. — Admisibilitatea lor prin simplul fapt al tradiției lucrului dăruit.

Taxe de înregistrare. — Trebuiesc plătite pentru daruri manuale ca pentru ori-ce liberalități în genere. (Art. 45 § 3 și 5, 46, 49, 50 și 52 L. Timbrului.)

1. Darurile manuale sunt perfecte prin simplul fapt al tradiției lucrului dăruit, fără ca să fie nevoie de redactarea unui act scris.

Actul scris, anulabil chiar de ar fi, care s'ar fi întocmit pentru un asemenea dar, servește numai ca instrument probator.

2. Taxa de înregistrare fiind în genere un impozit aplicabil ori-cărui contract său fapt juridic, care are de obiect o transmisiune de drepturi, independent de întocmirea unui act scris, și numai prin excepție fiind aplicabilă la unele contracte constatate prin acte scrise, această excepție justifică tocmai regula generală; de unde rezultă că darurile manuale sunt supuse acestei taxe, ele constituind adevărate liberalități între vii, prevăzute de art. 46 din legea timbrului și înregistrării,

S'a ascultat d-nii avocați E. Rădulescu și C. Roiu din partea apelanților Moștenitorii defunctului A. Vexler și d-l C. D. Anghel din partea intimatului, Ministerul de Finanțe.

Tribunalul,

Vedând apelurile făcute de B. Schönfeld personal și ca reprezentant legal al minorilor săi copii Fani și Eti Schönfeld, Maria Schönfeld, Nathan Vexler, Haim Vexler, Saul Vexler, Iacob Vexler, Herman Vexler și Fani Brül, contra procesului verbal din 23 Noembrie 1901, făcut de inspectorul financiar Grigorescu, prin care numiții sunt condamnați la taxa de înregistrare și amendă pentru contravențiune la legea timbrului, apeluri trimise în judecata acestui tribunal prin decisiunea No. 266/902 a secțiunii I a înaltei curți de casație și justiție.

Vedând că apelanții cer anularea procesului verbal condamnat, pentru că darul manual primit de ei de la A. Vexler, nu e supus la taxa de înregistrare și borderoul ce l'a nu dovedește darul, ci identitatea efectelor ce li s'a dăruit; că taxa de înregistrare este impozit pe acte scrise, dovadă art. 45 al. 3, 5; 52, 59, 49 și următorii legea timbrului, neluând naștere de cât de când contractul de mutațiune se va forma prin act scris; că se cere act estimativ pentru donațiuni spre a se putea percepe taxa, iar darul manual exclude ideea de act scris.

Vedând că Statul opune că apelanții s'a servit de un act scris, intitulat borderou, pentru dovedirea darurilor; că acel act există de o dată cu darul, nefiind anulat; că taxa de înregistrare e impozit de mutațiune; că legea impune prin art. 45, 46 la taxa mutațiunile de drepturi anume arătate; că impune donațiunile și ori-ce alte liberalități între vii; că nu cere act scris pentru aceste, nu face excepțiunile pentru bunurile mobile, cum se face la vânzare și schimb; că art. 52 prevede ce e de făcut când părțile nu fac act scris doveditor mutațiunii de bunuri; că expunerea de motive a legii din 1881 dovedește impunerea taxei de înregistrare ca impozit pe mutațiune în general, nu pe act; cere respingerea apelurilor și cheltueli de judecată.

Vedând că, în fapt, se constată că bancherul din Botoșani Avram Vexler, care a încetat din viață prin luna Februarie anul 1901, cu câte-va zile înainte de a muri, a împărțit nepoților lui apelanții Nathan, Haim, Iacob, Saul, Herman, toți frați Vexler, nepotei sale, Fani Brül și minorilor Eti și Fani Schönfeld, copii adoptați de Vexler, reprezentați prin părinții lor B. Schönfeld și M. Schönfeld, bani în efecte, scrisuri fonciare urbane și rurale, rentă și obligațiuni de a împrumutului comunei București, în valoare totală de 324700 lei, dându-le și borderou pentru aceste efecte; că apelanții denunțai că ar fi sustras această sumă din succesiune, au mărturisit înaintea parchetului tribunalului Botoșani că dețin valorile în efecte ce se urcă la suma indicată, fiindu-le dăruite lor de Vexler cu vre-o două săptămâni înainte de a muri, cum dovedesc cu borderoul ce l'a primit tot atunci.

Vedând art. 45 și 46 din legea timbrului;

Vedând că legiuitorul, prin aceste texte de lege, impune la plata taxei de înregistrare ori-ce contracte său fapte, care său de efect transmisiune de drepturi, independent dacă ele sunt ori nu constatate prin act scris; că taxa de înregistrare este un impozit de mutațiune, de transmisiune de drepturi și, nu un impozit numai pe actele ce constată aceste mutațiuni; că ceea ce confirmă această regulă este chiar cuvintele de care se servește legiuitorul în articolele citate, arătând că sunt supuse la taxe vânzările, schimbările, cesiunile succesiunilor ab intențat și testamentare, legatele, donațiunile și ori ce alte liberalități între vii, și nu instrumentul scris, prin care se vor face său se vor dovedi aceste contracte său faptele.

Vedând că din aceea că în art. 49 și următorii legiuitorul întrebuințează cuvintele de acte, și vorbește

de formarea acestor acte, nu se poate deduce că obligațiunea de a plăti taxa nu ia naștere de cât din momentul formării actului scris, a instrumentului probator contractului sau faptului impus la taxă ca având de efect transmisiune de drepturi, pentru-că mai întâi aceste texte de lege sunt sub capitolul relativ la procedura de urmat pentru perceperea taxelor, la mijloacele de întrebuințat pentru încasarea lor, și apoi legiuitorul nu arată prin cuvintele acte înțelege instrumentul probator, înscrisul, nu restornează regulile din art. 45 și 46, care impun la taxă mutațiunile de drepturi; că altă dovadă este și art. 52 în care se arată procedura de urmat când părțile nu vor fi făcut înscrisuri pentru transmisiunile de drepturi în general; deci, aceste transmisiuni sunt impuse la taxă, și nu numai când vor fi constatate prin înscris;

Vedând că legiuitorul a făcut numai două excepțiuni la regula că taxa de înregistrare este un impozit pe mutațiune, și numai la contractele cu titlu oneros, la vânzările și schimburile de bunuri mobile, nesupunându-le la taxă de cât când se vor constata prin act scris; orî, aceste excepțiuni nu pot de cât să confirme regula generală că taxa de înregistrare e un impozit pe mutațiune, independent de înscrisul probator; că, însă, la contractele cu titlu gratuit, legea nu admite excepțiunile indicate, și mai mult încă, prin art. 46 supune la taxă donațiunile și orî-ce alte liberalități între vii, fără să se restrângă impunerea numai la liberalitățile constatate prin acte scrise;

Vedând că darurile manuale sunt perfecte prin faptul tradițiunei lucrului dăruit și fără să fie nevoie de redactarea unui act scris; că, însă, nimic nu se opune ca părțile să întocmească înscris prin care să dovedească așa daruri, că adică existența unui act scris, de care s'ar servi părțile, nu va schimba întru nimic darul manual, valabil prin simpla tradițiune, înscrisul va putea servi, însă, ca instrument probator, mai ales când părțile vor fi de acord a-l recunoaște, deși anulabil;

Vedând în specie că apelanții, înaintea parchetului de la tribunalul Botoșani, s'au servit de actul scris intitulat borderou, pentru dovedirea darurilor manuale a efectelor în sumă totală de 324700 lei, înscris ce l'au primit de la donatorul Vexler o dată cu efectele dăruite lor; că, pe cât timp darurile există, cum există și actul scris ce l'au primit spre a justifica dreptul asupra efectelor primite, indiferent de vicile ce ar avea acel înscris, părțile trebuie să plătească taxa de înregistrare pentru liberalitatea recunoscută, ca pentru orî-ce liberalitate între vii, neconstată prin act autentic și pentru care autenticitatea ca și înscrisul nu se cere ca condițiune de existență;

Vedând că dacă darurile manuale sunt o specie a donațiunilor permise de legea civilă, specie nesupusă la întocmirea de act scris și nici autentic, și ca atare nu ar intra în cuvântul donațiune între vii prevăduț de art. 46 din legea timbrului, netăgăduit că sunt cuprinse în expresiunile «orî-ce alte liberalități între vii» din citatul articol, pentru constatarea sa existența cărora nu se cere înscris; căci legea timbrului, după cum s'a arătat, când impune la taxă de înregistrare transmisiunile de drepturi cu titlu gratuit nu face excepțiune pentru bunurile mobile, nu cere ca aceste daruri să fie constatate prin act scris, excepțiune ce a făcut-o pentru vânzări și schimburî; că această interpretare se justifică și prin expunerea de motive a legii din 1881, când prin art. 33, astă-zî 45, a enumerat modurile de transmisiune a bunurilor supuse la taxă de înregistrare, considerată ca taxă de mutațiune și nu de acte scrise.

Vedând că este dovedit că apelanții au primit și dețin sumele de bani, în efecte, variind între 22000 și 25000 lei, cum sunt arătate în procesul-verbal apelat; că dețin, primind în total 324700 lei, cu titlu gratuit, ca dar din averea moșului lor Vexler;

Vedând că taxa de înregistrare trebuia plătită de toți apelanții, din momentul ce au primit liberalitatea; că

neplătind-o, au contravenit art. 84 combinat cu art. 46 al. 4 și 57 din legea timbrului și, dar, trebuie să plătească în solidar amenda cum cere art. 87 a legii timbrului; că, ast-fel, procesul verbal apelat, cu data 23 Noembrie 1901, prin care se constată contravențiunile sevêrșite de apelanți și i' condamnă ca atare, este întemeiat; că, în privința modificării cuantumului condamnățiunei, a amendei și a modului de executare, nu s'a făcut vre-o cerere în sedință; apreciând asupra cererii de cheltueli de judecată făcută de Stat, se fixază suma de 60 lei;

Pentru aceste motive, Tribunalul, respinge apelul făcut, etc.

(ss) A. I. Frank; Em Flor.

Observație. — Doctrina și jurisprudența franceză, întemeindu-se pe tradiția anterioară chiar ordonanței din 1731, sunt unanime pentru a recunoaște validitatea darurilor manuale, *donations de main chaude*, așa cum se dicea în vechime, adică a donațiunilor unei sumi de bani, sau a unui alt mobil corporal (titluri la purtător, etc.), orî care ar fi valoarea lui⁽¹⁾, făcute *de manu ad manum*, numai prin tradiție, fără nici o altă formalitate.

«Darurile manuale, dicea tribunul Jaubert, nu sunt supuse la nici o formă, și ele nu sunt cărmuite de altă regulă de cât de tradiție, afară de reducțiunea și raportul lor în casurile respective»⁽²⁾.

Mai mult încă, ilustrul cancelar D'Aguesseau, autorul ordonanței din 1731, dice că darul manual nu are nevoie de nici o lege, iar jurisprudența repetă după dînsul, că darul manual aparține dreptului natural mai mult de cât dreptului scris, și că el se impune în fie-care dî ca o necesitate, în mijlocul relațiunilor ordinare ale vieței⁽³⁾.

Darurile manuale, admise atât în codul Calimach (art. 570, 571, 1269) și, după părerea noastră, chiar în codul Caragea, cu toată circulara Minist. justiției din 2 Ianuarie 1848⁽⁴⁾, sunt ele admise în legislația actuală? Tribunalul din Iași, acel de Ilfov și Curtea din București, contestă posibilitatea acestor daruri, în baza art. 813 din Codul civil, după care *toate* donațiunile se fac prin act autentic⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Cpr. C. Nancy, Sirey, 75. 2. 141. D. P. 75. 2. 6. Planiol (III, 2538), care ne a făcut distinsa onoare de a cita și în această materie părerea noastră. Al 3-lea volum a acestei însemnate opere a eșit de curînd în ediția a 2-a, purtând data de 1903 (Pichon, 24 Rue Soufflot).

⁽²⁾ Locré, *Législ. civile*, XI, p. 459. Vedi și T. Hue (VI 185), care reproduce cuvintele lui Jaubert.

⁽³⁾ Vedi t. IV a Comentariilor noastre, p. 138, 139, și t. V, p. 152, nota 1.

⁽⁴⁾ Vedi t. IV a Coment. noastre, p. 113 și 114, nota 1. Dînsul nostru elev, d-l S. R. Scriban (*Darurile manuale în dreptul român și roman*, theză pentru licență, Iași, 1895, p. 50, 51), a contestat existența acestor daruri în Codul Caragea și chiar în legislația actuală. Cităm cu plăcere și de astă dată această lucrare, pe care am citat-o și în tratatul nostru în limba franceză (p. 150, nota 3), pentru-că ea se distinge, atât în privința formei cât și a fondului, de celelalte lucrări, care obicînit se prezintă la facultățile noastre.

⁽⁵⁾ Vedi *Dreptul* din 1894, No. 22; *Dreptul* din 1884, No. 76, din 1883, No. 51, și din 1882, No. 53. În acelaș sens S. R. Scriban, *op. cit.*, p. 36 urm.

Am dovedit, însă, că această soluție este inadmisibilă, și că validitatea darurilor manuale rezultă, în legea noastră, din art. 751, 758, 772, 972, 1642, 1909, și cu deosebire din art. 644, care prevede anume tradiția între modurile de a dobândi proprietatea⁽⁶⁾; iar jurisprudența cea mai recentă a admis în totul modul nostru de a vedea⁽⁷⁾. Validitatea darului manual, dice Curtea din Iași, prin remarcabila decizie citată în nota 7, rezultă chiar din natura lucrurilor, posesorul fiind apărat prin însuși faptul posesiunii sale (art. 1909 C. civ.).

Acestea o dată expuse, să venim acum la a doua chestiune, judecată în sens opus de Curtea noastră supremă, de trib. din Iași și de acel din Roman, prin decisiunile ce publicăm astăzi.

Curtea de casație pune în principiu că legile fiscale fiind de strictă interpretare, darurile manuale nu pot fi supuse la taxele de înregistrare, prevădute de legea timbrului, pentru-că, în regulă generală, asemenea taxe nu se percep de cât pentru contractele sau faptele juridice constatate prin acte scrise, și numai prin excepție, ele se aplică unor contracte verbale, prevădute anume de legea timbrului. Or, darurile manuale fiind scutite de orî ce formalitate, și fiind perfecte numai prin tradiție, ele trebuiesc să fie scutite de orî-ce taxă, întru-cât legea nu le supune anume acestui imposit⁽⁸⁾. Silogismul, la prima vedere, ar părea perfect. Soluția contrară, admisă de tribunalul din Iași prin sentința casată⁽⁹⁾, cât și de tribunalul din Roman,

(6) Veđi t. IV a Comentariilor noastre, p. 139 urm.

(7) Veđi, pe lângă decisiile ce publicăm astăzi, Cas. rom. Bulet. s. I. 1889, p. 610. Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1882, No. 53. Trib. din 1885, No. 9 C. Iași, *Dreptul* din 1881, No. 4 Cpr. și Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1836, No. 58. G. P. Petrescu, *Donațiunile*, I, p. 485, etc.

(8) Aceiaș soluție a mai fost o dată admisă de Curtea de casație, prin decizia No. 183, din 5 Maiu 1899. Bulet. s-a I, 1899, p. 610.

(9) Iată considerentele foarte juridice, prin care Trib. din Iași s-a II, prin sentința sa din 5 Aprilie 1902, consacrase în totul modul nostru de a vedea:

«Considerând că în pură teorie, taxa de înregistrare, echivalentă a serviciului dat de Stat societății, pe de o parte, pentru conservarea actelor, iar pe de alta, și aceasta în generalitatea casurilor, preț al siguranței ce Statul dă transacțiunilor de tot soiul, este un drept fiscal de mutațiune, iar nu pe acte; întru cât prin ea se atinge faptul de transmisiune de proprietate sub diferitele sale forme, independent de formarea actelor, instrument de constatarea transacțiunii (Paul Leroy Beaulieu, vol. I, Tr. de știință financiară); Considerând că, de și transmisiunile de proprietate sunt supuse taxei de înregistrare, ca taxe de mutațiune, totuși, pe cale de legiferare, ele pot fi impuse la aceeaș taxă de înregistrare pe acte; însă pentru aceasta trebuie un text expres, aceasta fiind o derogare de la regula generală; Considerând că, în sistemul legislațiunii noastre fiscale, s'a admis prin dispozițiile art. 45 și urm. din legea timbrului impunerea în mod general la taxa de înregistrare a tuturor transmisiunilor de bunuri mobile și imobile, silit și voluntare, privindu-se acest imposit ca taxă de mutațiune; că intențiunea legiuitorului a fost ca din impositul de transmisiune de bunuri sub toate formele să

judecând ca instanță de trimetere, este, după părerea noastră, singură juridică. În adevăr, de și este perfect adevărat că legile fiscale, ca legi excepționale, sunt de strictă interpretare și, ca atare, nu pot fi întinse prin analogie de la casurile prevădute la acele neprevădute, cu toate că spiritul de fiscalitate a făcut adesea-orî pe unele tribunale să devieze de la acest principiu elementar și să interprete atât legea timbrului cât și celelalte legi fiscale în contra contribuabililor, în loc de a le interpreta în contra Statului, totuși ne vedem silit a respinge soluția dată de Curtea supremă, pentru următoarele motive puternice:

1° Taxa de înregistrare lovește și trebuia să lovească toate actele, contractele sau faptele juridice, care au de obiect strămutarea proprietății unui lucru sau unui drept, iar nu numai acele care cer un act scris, fie *ad solemnitatem*, fie *ad probationem*; or, este netăgăduit că primitorul unui dar manual (donatarul) devine proprietarul lucrului dăruit;

2° Darurile manuale sunt implicit prevădute de legea timbrului, prin art. 46, care, în termeni generali, supune acestei taxe *donatiunile de orî-ce bunuri* (prin urmare, și acele de bunuri mobiliare), și *orî-ce liberalități inter vivos*, prin urmare și darul manual, el fiind o liberalitate între vii, chiar când ar fi făcut *in extremis vitae*, adică înainte de moarte, aproape de darea sufletului dăruitorului.

facă o dare de mutațiune, iar nu pe acte; de unde rezultă în mod evident, din însuși expunerea de motive a legiuitorului, în această materie, în 1881, când prin art. 33 astăzi art. 45, a enumerat modurile de transmisiune de bunuri supuse taxei de înregistrare considerat ca taxă de mutațiune, făcând însă o derogare, menținută și în legea în vigoare, în privința vânzărilor bunurilor mobiliare, pe cale voluntară, pe care le a supus la taxa de înregistrare numai în cazul când de părțile contractante se dresază acte; ceea ce constată că legiuitorul a voit ca numai pe vânzările voluntare de bunuri mobiliare să le supună taxei de înregistrare, ca taxe pe acte; că, de alt-fel, această măsură excepțională era impusă prin natura lucrurilor, întru-cât vânzările voluntare mobiliare constituiesc în genere transacțiuni de mică importanță luate fie-care în parte, și în acelaș timp din cauza generalității lor ar fi provocat cele mai revoltătoare vexațiuni cu ocazia constatăreilor lor de agenții fiscalii.

«Având în vedere că impunându-se la taxa de înregistrare toate transmisiunile de bunuri, legiuitorul n'a făcut nici o deosebire între acele cu titlu oneros și cu titlu gratuit, și deci, a supus taxei de înregistrare, ca taxei de mutațiune, toate donațiunile între vii; că legiuitorul n'a admis excepțiuni pentru nici o categorie de daruri între vii rezultă din considerația că el întrebuițând cuvântul generic: *donatiune între vii* s'a referit la toate liberalitățile făcute și admise de Codul civil, și pe toate le a supus taxei de înregistrare; pe cât timp n'a derogat la această regulă, cum a procedat în privința înstrăinărilor cu titlu oneros; de unde urmează că darurile manuale permise de Codul civil, fiind una din formele sub care are loc donațiunea între vii, sunt cuprinse în cuvântul *donatiune* din art. 46 și supuse taxei de înregistrare, ca și donațiunile făcute prin acte; că, pe de altă parte, legiuitorul din 1886 prin art. 31, astăzi art. 46, tocmai pentru a înlătura orî-ce discuțiune asupra cestiunii dacă toate

Darul manual fiind o liberalitate perfectă prin simplul fapt al tradiției lucrului dăruit, fără existența unui act scris, nu era nevoie ca legea să 'l prevadă anume, întru cât el intră în termenii generali întrebuițați de art. 46 din legea timbrului și înregistrării.

Cum s'ar putea, în adevăr, ca donațiunea unui stânjan de pământ, sau unui imobil de o valoare derisorie, de exemplu, a unui bordei, să fie supusă unui imposit către Stat, iar donațiunea unei sume considerabile, a unui sau mai multor milioane, să fie scutită de ori-ce taxă; și aceasta numai pentru motivul că darul manual este perfect fără nici un act scris? Oare și într'un caz și în altul nu se petrece același fenomen juridic, strămutarea proprietății de la dăruitor la donatar?... Legiuitorul pututa el să fie atât de neprevădător într'o societate unde averea mobilă primește pe fie-care și o dezvoltare din ce în ce mai mare? Art. 45 § 3, invocat de suprema Curte, care scutește de ori-ce taxe vânzările de bunuri mobiliare ce se săvârșesc fără nici un act scris, precum ar fi, de exemplu, vânzarea unui rând de strae vechi făcută către un telal, etc., este o excepție, și această excepție justifică tocmai regula generală, care este contrară. *Exceptio firmat regulam in casibus non exceptis*, după cum se exprimă Bacon. Dacă asemenea excepție n'ar exista în lege, de sigur că s'ar percepe taxe și pentru vânzările verbale de bunuri mobiliare, ori cât de minime ar fi, pentru-că vânzările sunt în genere lovite de taxa mutațiunei. Ei bine, tot ast-fel, liberalitățile între vii fiind în mod general supuse taxei de înregistrare, nu pot fi scutite, când sunt verbale, de cât în baza unui text derogator de la dreptul comun, text care, în privința liberalităților, nu există. Dar, se va dice poate că legiuitorul supune anume la taxa de înregistrare contractele verbale pe care el nu înțelege să le scutească de asemenea taxe. Dovada la aceasta ar fi art. 30 din legea timbrului, care taxează și contractele verbale de închiriere sau arendare, făcute pe un

donatiunile, în toate formele posibile sub care se pot efectua, sunt supuse taxei de înregistrare, a adăugat pe lângă cuvintele donatiunile între vii și expresiunea: «și ori ce alte liberalități între vii». Or, acești termeni cuprind, fără nici o îndoială, absolut toate liberalitățile, fie constatate prin acte, fie fără acte, între care și darurile manuale; că firește lucru e că față de această lărgire a concepțiunei donațiunei că legiuitorul, dacă voia a scuti de taxă donațiunile manuale, trebuia s'o decreteze expres. ceea ce, însă, n'a făcut, și nici avea nevoie a spune expres că înțelege a supune la taxe de înregistrare și donațiunile manuale, pentru cuvântul că ele sunt donațiuni permise de Codul civil și, ca ori ce altă donațiune, operând o transmisiune de bunuri, sunt supuse impositului înregistrării ca taxă de mutațiune.

«Având în vedere că nici considerațiunile de ordine economică, pe care legiuitorul le-a avut în vedere, când a admis derogarea în privința înstrăinărilor cu titlu oneros, nu militază în favoarea soluțiunei de a se crea o derogare și pentru donațiunile manuale, ele fiind în deobște absolut reduse sub

termen mai lung de trei luni. La aceasta răspundem: contractele verbale de închiriere trebuiau să fie anume prevădute, pentru că prin ele nu se strămută proprietatea; pe când în privința contractelor, care au de obiect strămutarea proprietății, taxa de înregistrare fiind un imposit pe mutațiune, toate contractele de asemenea natură sunt supuse acestui imposit, fie ele verbale sau scrise, puțin importă; și pentru ca ele să fie scutite de aceste taxe, ar trebui încă o dată un anume text, derogator de la dreptul comun, precum este acela relativ la vânzările mobiliare verbale (art. 45, § 3).

Soluția preconisată de Curtea de casație ar putea da loc și la fraude. Iată, de exemplu, un om bogat, care, la moartea lui, lasă o avere mobilă foarte mare. Statul va încasa dreptul său, dacă moștenitorii vor împărți averea sa în urma morții sale; el nu va lua, din contră, nimic, dacă defunctul, înainte de a închide ochii, a împărțit averea sa între moștenitori prin daruri manuale, după cum a și făcut în specie defunctul Avram Wexler. Or, aceasta nu se poate. Statul are destule sarcini pentru ca dreptul său să nu rămâne ilusoriu. De aceea credem că dacă, prin un nou recurs, chestiunea ar veni încă o dată înaintea secțiunilor unite ale Curții supreme, soluția ce-i se va da de astă dată va fi cu totul alta ⁽¹⁰⁾.

D. Alexandresco

raportul numeric, și deci, n'ar putea exista o justificare serioasă, că legea a voit a face excepțiune pentru darurile manuale ca pentru vânzările mobiliare voluntare; că ast-fel fiind, donațiunile manuale intrând în categoria liberalităților visate de art. 46 din legea timbrului, ele urmează a fi supuse taxei de înregistrare.

«Având în vedere că, pe de altă parte, legea din 1881 a creat dispozițiunea art. 38, astă-ză art. 52, care în litera și spiritul său, nu face de cât a confirma și mai mult intențiunea legiuitorului de a face din taxa de înregistrare o taxă generală de mutațiune, iar nu pe acte; căci expresiunea din art. 52 «transmisiune a proprietății», fără a distinge dacă au de obiect bunuri mobile sau imobile, și dacă sunt cu titlu oneros sau gratuit, iar indicarea mijloacelor de a proba existența transmiterii bunurilor presupune lipsa actelor constatatoare a transmiterii; or, donațiunile manuale sunt transmisiuni de bunuri cu titlu gratuit, fără întrebuițare de acte doveditoare, și ca atare, și ele pot fi dovedite conform art. 52 din legea fiscală, etc.»

(ss) **T. P. Cudalbu; G. Beldiman.**

⁽¹⁰⁾ În Franția. legea bugetară din 18 Mai 1850, art. 6 supune dreptului care lovește donațiunile în genere, toate actele și hotărârile care ar cuprinde recunoașterea unui dar, manual. Vezi Planiol, III, 2537, p. 733 (ed. a 2-a). T. Huc IV, 185, p. 240.

DOCUMENTE VECII, PRIVITOARE LA MOLDOVA,
COMUNICATE DE DIRECTORUL NOSTRU

Carte de despărțenie din 1829

Cu mila lui Dumnezeu, smeritul Veniamin arhiepiscop, Mitropolit Sucevei și a toată Moldavia

Ziditorul a toată făptura, Domnul Dumezeul nostru, acel ce pentru nemărginita sa îndurare a învrednicit omenirea, a o cinsti, și a o împodobi cu aceia după chipul și asemănarea sa, împărțindu-o în parte bărbătească și în parte femeiască, spre păzirea neamului omenesc; acesta blagoslovind însoțirea, încă de la cei întâi zidiți, a zis: «creștii și vă înmulțiți și moșteniți pământul». Încă din început într-o închipuire lăsând celor următori prin aceasta taina nunții cea sfântă. Deci, cei prin sfânta taină a nunții împreunați, a se despărți nu iaste slobod, după cuvântul Domnului, că «Pre carii «Dumnezeu i-au împreunat omul să nu-i despărță»; și «fi vor amândoi un trup». Că precum nu se poate afla nici vre un om întreg la minte, nici vre un doftor iscusit a tăia din trup parte sănătoasă, ci numai pre cea atât de vătămată, cât primejdia stricăciunei ar îngrozi pierderea a tot trupul; într-o acest chip să se socotească și între cei însoțiți, că amândoi un trup fiind, de ziditorul împreunați, nu iaste ertat, nici bărbatul pre femeie, nici femeia pre bărbat a lepăda. Dară însă, Biserica slăbiciunile firei omenești mai în urmă vedând, prin sfintele soboare, după rânduitele canoane, prin cercetare a slobozit a se face despărțiri pentru vinovății pravele, când viața celor uniți s'ar întâmpla a fi vieața neviețuită, și nu urmată după cuvântul unirei, și ar ajunge la atâta ură și răceală a nu se mai îndupleca la datoriile dragostei cei leginute, din care, câte necuviințe, deznădăjduiri, primejdii și neașteptate sfârșituri pot a să întâmpla, lesne se poate înțelege.

De aceia, dară, Biserica atunci când după toate mijloacele, sfaturile și învățăturile ce ar întrebuința; cunoscând toate acestea zădarnice și ne lucrătoare, și fețele unite rămase tot în răceală și nesimțire, iaste silită a face bisericască dezlegare unirei:

Așa pricină de întâmplare se vede născută și între d-lui Spătariul... și între..., că după ce prin sfânta cununie s'au unit cu d-nei... la anul 1827, luna Iulie 10 zile, din dată a și urmat răceală despre D-nei, către D-lui, și ne mai voină împreuna viețuire, și cu prilejul arderei orașului, ce a urmat la 19 Iulie același an, arzând și casele Dumisale, Dumneii... s'au și deosebit de D-lui Spătar, trăgându-se la casa părinților Dumisale. După care D-lui Spătar tot arătând către împreuna viețuire cu pomenita Catina; însă după toate sfaturile și indemnările ce s'au făcut D-sale Catina, atât de către părinții săi, cât și de către noi, chip nu a statut a să uni spre împreună viețuire, rămânând tot în aceeași ură și răceală către D-lui Spătar.

Și dar, vedând și D-lui Spătar neînduplecare spre împreună viețuire numitei, sau desfăcut între sine-și, dându-și și înscrisuri unul la mână altuia. îngrijindu-ne ca nu cum-va vicleanul și pizmașul neamului omenirii să aducă ce-va mai cumplit ce deznădăj-

duirea naște, pentru potolirea a pornirei vicleanului; iată, în puterea ce iaste dată noastră de la însuși prea înaltul Arhiereu, Domnul nostru Is. Hs., prin sfinții săi ucenici și apostoli și ai lor următori, dezlegăm această cununie și însoțire a Dumisale Spătar... ce a fost cu Dumneii..., rămânând de astăzi înainte străini unul altuia în veci, slobod fiind, și neavând D-lor nici odinioară nici o putere unul asupra altuia cu cuvântul cununiei, slobod fiind D-lui, dacă va voi, a trece către altă însoțire, aflându-se încă în vârsta tinereților.

Drept aceia, spre încredințare acei desăvârșit dezlegări a aceștii cununii și însoțiri, făcându-se această carte de despărțire, s'au dat Dumisale Spătar... încredințându-se cu a noastră iscălitură și pecetea Mitropoliei; 1829, Noemvr. 11 zile.

Pecetea
Mitropoliei

Veniamin, Mitropolit Moldaviei.

S'au trecut la condică
Theodor Nicolau

BIBLIOGRAFIE

A apărut în tipografia ziarului *Curierul Judiciar*:

CODUL DE COMERCIU

cu

NOUA LEGE A FALIMENTELOR

ADNOTATĂ

COPRINZÎND SUB FIECARE ARTICOL:

I) Trimitere la autori. II) Jurisprudența română. III) Jurisprudența străină. IV) Motive. V) Note explicative și scurte comentarii

de

ION N. CESĂRESCU

și

EM. M. DAN

La finele Codului s'a adăugat: Expunerile de motive din anii 1885, 1899 și 1900, precum și un Index alfabetic

— PREȚUL 6 LEI —

DE VÂNZARE la librăria *Leon Alcalay*, București și la Tipografia și Redacțiunea acestui Ziar, Str. Carol 19, de unde se expediază contra valoare, timbre sau mandat poștal.

Domnii abonați ai «Curierului Judiciar» cari și-au schimbat domiciliul cu ocazia Sf. Dumitru 26 Octombrie cor., sunt rugați a ne avisa prin o carte poștală de noua d-lor adresă pentru a putea primi regulat ziarul.

«Curierul Judiciar»

Rugăm pe abonații noștri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite cât mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mâinile numai a vechilor incasatori autorizați: Manole Herişescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru